

Készül a Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia

A Nemzetgazdasági Minisztérium a Nemzeti Innovációs Hivatal közreműködésével év végére készíti el a Nemzeti Intelligens Szakosodási (S3) Stratégiát. Az S3 stratégia előfeltétele annak, hogy Magyarország az EU Strukturális Alapokból 2014-2020 között kutatás-fejlesztési és innovációs célokra támogatási forrásokhoz jusson. A nemzeti S3 stratégiák tervezését az Európai Unió is kiemelt prioritásként kezeli, ezért nemzetközi szintű workshopok szervezésével segíti a tagországok munkáját.

A legutóbbi szakmai konferenciára Budapesten, a Nemzeti Innovációs Hivatalban került sor 2013. június 24-25-én. A tavaly elindított nemzetközi rendezvénysorozat magyarországi állomásán az Európai Bizottság, hazánk és további 20 ország magas szintű képviselői vettek részt. Az S3 Platform elnevezésű konferenciasorozat célja, hogy a tagországok számára szakmai tanácsadást nyújtson saját stratégiájuk elkészítéséhez, valamint segítséget a kutatáson, fejlesztésen és innováción alapuló erősségeik azonosításához.

A konferencia résztvevői egyetértettek abban, hogy a 2014-2020 közötti időszak fordulópontot jelent majd Európában, és az Unió jövőjének sikeréhez nagymértékben hozzájárulnak a jól kidolgozott S3 stratégiák. A nemzeti intelligens szakosodási tervek segíthetnek a fenntartható, magas hozzáadott értékű gazdasági növekedés elérésében.

Az S3 stratégia tervezése egy kölcsönös, interaktív tanulási folyamat regionális, nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt. Az alulról építkező stratégiatervezés során egyfelől a vállalkozóknak lehetőségük van arra, hogy információkkal segítsék a nemzeti stratégia tervezését, másfelől a kormány ezen információk alapján tudja elősegíteni a regionális erősségek további fejlődését. Nemzetközi szinten pedig az S3 Platform biztosítja a tagországok számára a kölcsönös párbeszéd, a tapasztalatcsere fórumát, és ezáltal a saját lehetőségek és képességek feltérképezését is.

Az intelligens szakosodást szolgáló kutatási és innovációs stratégiákra azért van szükség az uniós tagországokban, hogy hatékonyabbá váljon az EU Strukturális Alapjainak felhasználása és erősödjön az uniós, nemzeti és regionális szintű szakpolitikák, valamint a köz- és magánforrásokból finanszírozott beruházások közötti szinergia.

Az intelligens specializáció (smart specialisation) keretében azonosítani kell minden országot (illetve a tervezéstől függően az egyes régiókat) egyedi jellemzőit és értékeit, egyben rá kell mutatni az egyes régiók versenyelőnyeire, és fel kell sorakoztatni a regionális szereplőket és erőforrásokat egy, a kiválóságra épülő jövőkép mögé. Az intelligens szakosodás emellett a regionális innovációs rendszerek megerősítését, a tudásáramlás maximalizálását, valamint az innováció előnyeinek regionális elterjesztését is szolgálja.

Az EU tagállamoknak és régióknak eszközeik és képességeik alapján meg kell határozniuk azokat a tudáspeciális specializációkat, amelyek a leginkább illenek innovációs potenciáljukhoz. Ehhez egy tényfeltáró folyamatot kell megvalósítani, bevonva az innovációban érintett feleket és vállalkozásokat egyaránt. A nemzeti S3 stratégia a vállalkozói kezdeményezésekre épül, és létrejöttével széles iparági innovációs partnerség valósítható meg – beleértve adott esetben természetesen a szolgáltató szektort is. Az intelligens szakosodás így nem csupán egy felülről irányított stratégiát jelent, hanem olyan együttműködést, amelyben a vállalkozások, a kutatóközpontok és az egyetemek közösen tárják fel az egyes tagállamok és régiók innovációs erősségeit és gyengeségeit. Mindez egy innováció- és tudásalapú mély gazdasági szerkezetváltást céloz meg. A régiók versenyképességének javítása hozzájárul a növekedéshez, a

tudásalapú és innováció-orientált gazdaság megteremtéséhez, melyek eredményeként megnövekedhet a munkahelyteremtő képesség, és elősegíthető a hátrányos vagy leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatása is.

A tervezési folyamat fontos induló lépéseként a nemzeti S3 stratégia kiindulóbázisát jelentő regionális stratégiai anyagok a Nemzetgazdasági Minisztérium iránymutatásai alapján, a Nemzeti Innovációs Hivatal és a Regionális Innovációs Ügynökségek közreműködésével, valamint a regionális érintettek széleskörű bevonásával 2013 első felében elkészültek. A stratégiaalkotás során az egyetemek, kutatóintézetek, ipari parkok, klaszterek, platformok, kamarák, vállalatok, szakmai szervezetek és szövetségek egyaránt elmondhatták javaslataikat. A Nemzeti Innovációs Hivatal országos konzultációsorozatot szervezett több vidéki nagyvárosban és Budapesten, hogy az érintetteket minél szélesebb körben – már a stratégiaalkotási folyamat kezdetén – bekapcsolódhassanak a stratégiaalkotás folyamatába.

A készülő Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia célja, hogy a regionálisadottságok erősítésével egy nemzetközileg is versenyképes, specializált és hosszú távon is működőképes innovációs és gazdaságfejlesztési rendszer alakuljon ki, amely forrásfelhasználási hatékonyságában meghaladja a korábbi időszakokat, és ennek segítségével hozzájárul egy európai viszonylatban is versenyképes helyi gazdaság létrejöttéhez. Az S3 stratégia és tervezési folyamat rendeltetése, hogy kiindulópontot és keretet biztosítsanak a térségi hálózati rendszerbe ágyazott („place based”) komplex KFI orientált iparági, fejlesztési projekteknek, ill. innovációs programot az üzleti, vállalati, iparági szereplők által vezérelt struktúraváltási folyamat felgyorsításához.

A stratégia készítőinek célja, hogy a régiók innovációban érdekelt szereplőinek bevonásával azonosítsák a régiók egyedi jellemzőit, versenyelőnyeit, meghatározzák azokat a tudásspecializációkat, amelyek leginkább illenek az adott régió innovációs potenciáljához. A stratégia készítése során fontos szempont továbbá, hogy az összhangban legyen az EU 2020 stratégiai célkitűzésével: az intelligens, fenntartható és befogadó, azaz a tudásra és innovációra épülő, erőforrás-hatékony, környezetbarát növekedéssel.

A stratégia a regionális innovációs fejlesztésekben érdekelt szereplők bevonásával, széleskörű partnerségi egyeztetéssel készül. Az egyes régiókban a Regionális Innovációs Ügynökségek egyeztető fórumokon indították el a regionális stratégiai anyagok tervezését, majd az elkészült első változatot is hasonló rendezvényeken vitatták meg. A fórumokkal párhuzamosan minden régióban személyes interjúkat folytattak számos, a régió legfontosabb KFI szereplőit jelentő érintettel. Az interjúk tapasztalatait a régiók összegezték, az elkészült tervezeteket a Regionális Innovációs Ügynökségek, valamint a Nemzeti Innovációs Hivatal közzétették. A tervezetek végelegesítése a hozzászólások figyelembe vételével történt.

Annak érdekében, hogy a regionális érintettek a stratégia-alkotásba ne csak a kezdetekkor, hanem a teljes folyamat során bekapcsolódhassanak, a készülő nemzeti intelligens szakosodási stratégia tervezetével kapcsolatban további regionális egyeztetési–tervezési folyamat várható.